

Адміністративна відповідальність неповнолітніх за прояви булінгу

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)”.

Закон визначає «булінг», як діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, - тягне за собою накладання штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладання адміністративного стягнення, - тягне за собою накладання штрафу від ста до двохсот від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб,

які їх замінюють, від ста до двохсот н.м.д.г. або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладання штрафу від п'ятдесяти до ста від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Також визначаються механізми протидії цьому явищу, серед яких: покладання на засновника та керівника закладу освіти здійснення контролю за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, розгляд заяв про випадки булінгу від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та видання рішення про проведення розслідування. Змінами до статті 30 передбачено зобов'язання закладів освіти забезпечувати на своїх веб-сайтах відкритий доступ до правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти, плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, порядку подання та розгляду заяв про випадки булінгу від здобувачів освіти, їх батьків, тощо.

Крім того, змінами до статті 73 Закону про освіту, Освітньому омбудсмену надається право: здійснювати перевірку заяв про випадки булінгу в закладі освіти, повноту та своєчасність заходів реагування на такі випадки з боку педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, керівництва та засновника закладу освіти; отримувати інформацію від центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки щодо загального числа випадків булінгу у закладах освіти за визначений період.

Щоб відрізнити булінг від дражнілок, бійок і сварок, у законі прописані основні ознаки цькування:

- Систематичність (повторюваність) діяння;

- Наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі;
- Дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядковування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

4.1 Порядок притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення булінгу.

1. Учні та вчителі зобов'язані повідомити керівництву школи про випадки цькування.
2. Письмова заява про випадок цькування подається керівнику школи. Далі керівник навчального закладу скликає комісію з розгляду випадків булінгу.
3. Керівник освітнього закладу повідомляє про випадок булінгу підрозділу Національної поліції та службу в справах дітей
4. Після отримання заяви про вчинення булінгу органом правопорядку, підрозділи поліції у правах неповнолітніх складають протокол про вчинення адміністративного правопорушення.
5. Далі справа передається на розгляд до відповідного суду або судді за місцем вчинення правопорушення.
6. Суддя розглядає справу про адміністративне правопорушення та призначає вид та розмір покарання.

Суд має 15 днів після отримання протоколу та матеріалів справи про адміністративне правопорушення.